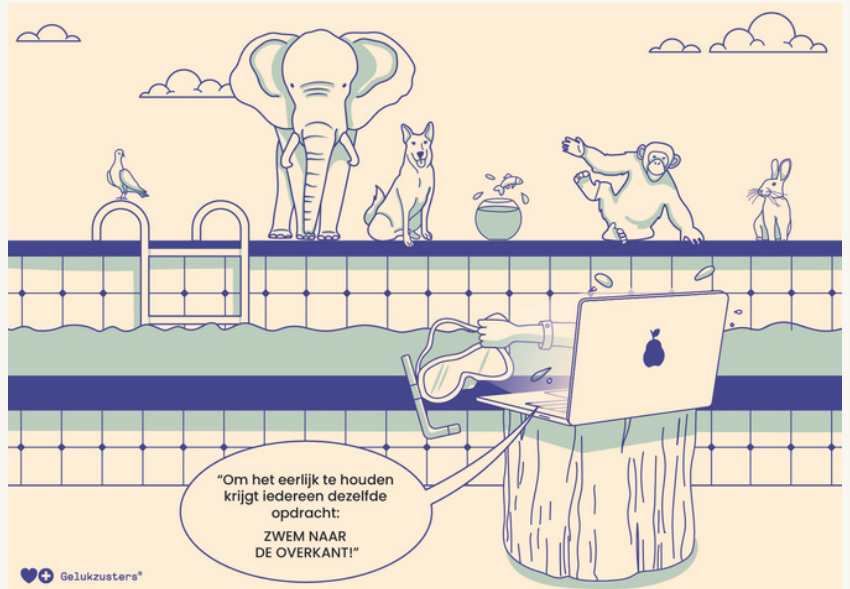

SPROOKJE

‘DE SCHOOL DER DIEREN’

In een heel groot, mooi bos leefden allerlei dieren gelukkig met elkaar samen. Op een dag kwamen de dieren uit het bos bijeen en zeiden: “Wij moeten een school stichten. Een school voor dieren om echt Dier te kunnen worden.” Zij vroegen een klein groepje uit hun midden om een leerplan te maken voor de school, want zonder een leerplan was er geen richting om te leren hoe een echt Dier te worden.

Het groepje benoemde zichzelf tot commissie en ging meteen aan het werk. Ze begonnen met een vragenlijst om te inventariseren wat er leefde onder de dieren. Om de scores beter te begrijpen deed de commissie ook interviews. De eerste die werd geïnterviewd was het konijn. Het konijn stond erop dat hardlopen in het leerplan werd opgenomen, want een echt Dier kan zo hard lopen als de wind. De torenvalk vond kunstig vliegen het belangrijkste. Een echt Dier vliegt namelijk kunstig door allerlei benarde situaties. De karper maakte duidelijk dat geruisloos zwemmen erbij hoorde en de eekhoorn maakte zich sterk voor het onderdeel klimmen tegen de kaarsrechte stammen van torenhoge bomen. Aldus geschiedde.

De school werd opengesteld.

De schoolleiding zei dat de dieren zich in alle vakken moesten bekwaamen en excelleren om echt Dier te kunnen zijn. Als ze alle vakken met succes hadden doorlopen, ontvingen ze een heus certificaat. Toen ging er iets verschrikkelijk mis. Het konijn was wereldkampioen hardlopen. Geen dier kon zo snel sprinten en scherpe bochten maken als hij. De schoolleiding vond echter dat het voor een gezonde balans tussen lichaam en geest belangrijk was, dat hij zich ook bekwaamde in het vliegen. Men zette het konijn op een hoge tak en zei: “Leer vliegen, konijn.” Het arme konijn durfde niet, maar onder druk sprong hij uiteindelijk toch. Hij tuimelde naar beneden, brak een achterpoot en viel een gat in zijn hoofd dat nooit meer genas.

Zo kwam het dat hij voor het hardlopen toch niet meer dan een zes kreeg in plaats van een tien. Voor vliegen kreeg hij een drie in plaats van een één, want hij had het toch maar geprobeerd. De schoolleiding was zeer tevreden.

“Ontdek waar je ogen van gaan sprankelen en doe daar meer van.”

TALENTEN

Met open mond zagen de dieren hoe de torenvalk zijn acrobatische kunsten in de lucht vertoonde. Toch merkte de schoolleiding op, dat het voor een valk van grote waarde was als hij, net als het konijn, holen kon graven in de grond. De valk deed nu zijn uiterste best, maar brak jammer genoeg zijn snavel en kneusde zijn vleugels. Daardoor kon hij amper nog vliegen en haalde hij in plaats van een tien, een vijf. Op holen graven haalde hij echter een vier in plaats van een één. De eekhoorn overtrof alle andere dieren in het beklimmen van stammen en verzamelen van nootjes.

De schoolleiding vond echter dat de eekhoorn ook geruisloos moest kunnen zwemmen om een echt Dier te zijn. De eekhoorn wilde dolgraag droog blijven, maar ook een echt Dier zijn. Hij probeerde geruisloos langs het riet te zwemmen, maar hoestte en proestte en haalde ternauwernood de overkant van de plas. Doordat hij zo nat was, lukte het hem nauwelijks om een kaarsrechte stam op te klimmen. Hij gleed van de takken af. Zo kreeg hij een zes plus voor het beklimmen van stammen en een vijf min voor het geruisloos zwemmen, omdat hij toch de overkant gehaald had en geprobeerd had te zwemmen.

Evenzo verging het alle andere dieren.

Wie haalde ten slotte de beste cijfers? Dat was de hersenloze kwal, die zwibbelend en zwabbelend alle proeven redelijk wist te doorstaan. Zijn botten breken kon hij niet. Hij had er immers geen. Zo werd hij, zwibbel de zwabbel, tot beste van de klas uitgeroepen. Een echt Dier!

De fabel over de school der dieren is afkomstig uit: Reavis, G.H. (1938). The Animal School: The Administration of the School Curriculum with References to Individual Differences. Cincinnati: Public Schools.

De moraal van het verhaal.

De dieren uit het bos bedenken met elkaar een wonderlijk idee om een school te stichten. Een school om echt Dier te kunnen worden. Het idee wordt vertaald naar een plan, want de overtuiging is dat er zonder plan geen richting is. Een commissie wordt verantwoordelijk om het plan te maken en verwezenlijken. De commissie bedenkt uiteindelijk dat het resultaat van de school een certificaat moet zijn voor een echt Dier.

Zodra de school opengaat, wordt duidelijk dat alle dieren moeten excelleren in alle vakken om het certificaat van echt Dier te mogen ontvangen. Al snel gaat het fout. Ieder dier blijkt een sterke kwaliteit te hebben die in de ene situatie 'excellent' is, maar in de andere situatie jammerlijk faalt. Daardoor doorstaat de 'middelmattige' kwal uiteindelijk gemakkelijk alle kwaliteitseisen en wint hij het certificaat van echt Dier.

De moraal is dat plannen en certificaten een soort blindheid kunnen opleveren, met ongewenst resultaat tot gevolg; dieren die hebben gefaald en een kwal die er met middelmatigheid doorheen is gezwabberd. De school voor dieren moedigt aan om in alles de beste te zijn, in plaats van het versterken van de talenten.

Het is een rechtlijnige prestatieplek geworden in plaats van een leerplek die diversiteit toestaat en inspirerend is om vanuit persoonlijke talenten een volgende stap te maken. Het gaat om het behalen van een papiertje en het doorstaan van proeven, die voor iedereen hetzelfde zijn en door anderen zijn bedacht en opgesteld.

Dit sprookje levert het inzicht op dat school of werk (letterlijke betekenis is: leerruimte) niet een plek wordt waar papiertjes moeten worden behaald, maar een plek om jezelf verder te verbeteren en ontwikkelen vanuit persoonlijke talenten, ook in de ouderenzorg.